

## Namesto uvoda

Saj vsi vidijo dobro. V ljudeh, namreč. Ampak priznajmo si, nekateri so kratkovidni, drugi vidijo le na blizu. A vsi vidijo dobro v ljudeh. Če je še kaj takšnega sploh obstalo, si misliš. Ma ja, vem, ampak tega negativizma sem se navzel od tebe tudi jaz. Nikakor ne reci več, da si lagal, nikdar. *Pa mirna bosna*. Ker drugače bo fajt. Tak ravs, kakršnega smo imeli zadnjič. In jaz imam tega dovolj, moj tempelj ima tega dovolj. Telo je svetišče, predragi moj, in jaz tega ne prenesem več. Če je kaj človeškega še v tebi, mi boš prizanesel. Pregarja me v sanjah, na troli, na sestankih, v fitnessu, ma povsod. Kar kalna voda ostaja za menoj, ko plavam dolžine v bazenu od vsega tega nihilizma. Čuj, zmeniva se drugače. Kaj če bi ti meni raje izkazoval tako ljubezen, kot jo daješ drugim na svetu? Mogoče bi bilo tako bolj fer do vseh. Ker, priznajmo si, prekleto zajebano situacijo si naslikal tule, in težko se boš iz nje izvlekel.

So rekli zadnjič, da lažemo in krademo, da smo bogaboječi pred nekimi velikimi lopovi, ki se zbirajo v nekih interesnih kletah, po katerih visijo nekakšne inštalacije, človekova domišljija ne pozna meja. Ampak to je samo plod tvoje univerzalne manipulacije. Dragi moj, preklinja te ves svet, le jaz te še zagovarjam, tvoj zadnji zaupnik in prijatelj. In četudi te obsodijo na smrtno kazen, hej, vsi na tem svetu že blejajo, da smrti ni, je *after life* - torej zakaj se sploh imamo česa bati? Enkrat si rekel, morda pa sem si to sam izmislil, da je svet kot veliko jezero, v katerem plava *svega i svašta*, kot bi rekli naši bratje. No, ampak če vsi vidijo dobro v ljudeh, ma zakaj se meni ne smilijo ravno vse ribe, ki crknejo? Je to nehumano? Je to morda že na meji moralnega in etičnega? Morda pa sem le zablodil v svojih predstavah, ker sem ustvaril svoj svet kot črno-bel, sivina ne obstaja več, nekdo je ugasnil mavrico. Če ne bi bilo znanosti, bi vse skupaj šlo v maloro, si mi rekel takrat, kajne? No, vidiš, tukaj se močno motiš. Izsledki znanosti so lahko trpki kot bolečina srca. Kar je dobro za nekoga, za drugega pomeni pogubo. Poglej, če ne bi bilo tebe, bi jaz rekel, da vse skupaj nima več nobenega smisla. Ampak zame ga ima. Jaz sedem zvečer na posteljo in potem prideš ti; včasih s počasnim korakom kot ostarele gospe v nedeljskem jutru, včasih pristopiš hitro, kot se mudi tekačem na Olimp. Zvestoba do groba, brez tega večer nima ne vonja ne ničesar; brez večera niti ne obstajam.

Potem sem se zadnjič vprašal, kako bi bilo mogoče spraviti te večere (ali vsaj enega), v neko skrinjo, da bi človek lahko podoživel tiste nore misli, ki prihajajo na dan ob tebi? Vsa tvoja modrost ni nič vredna, če tega ni mogoče storiti. Čuj, stari, predolgo se že druživa, v tem je problem. Jaz mislim, da sva postala tako navezana drug na drugega, da ne moreva več živeti samostojno. Vsa ta enoličnost me ubija, si rekel zadnjič. Pa kakšna enoličnost, sem rekel jaz. Poglej te barve okoli sebe, jesen je prišla, ognjena drevesa okoli naju, trava se umika goloti zemlje in midva lahko pleševa, ne da bi naju bilo strah, da bova pomečkala pristriženo angleško travico, pohodila gardenije, odpihnili lučkam glavice.

Veš, v tem mojem svetu je pomembna le ena stvar in to so najini večeri. Ob osmih se umaknem v tišino. Bližje ko je december, lažje je. Tema prevzema oblast nad življenjem in vse skupaj se upočasni, skoraj ustavi. Vse se zgodi neslišno. In čeprav ti lastne oči pravijo, da se je spustila tema, ugasnila sonce, ne bom nikdar sposoben dokazati, da se je vse skupaj zares zgodilo. Celoten postopek mora biti ena velika debela laž. In teh je v tvojem svetu neskončno. Ne ubijaj, praviš, pa še vedno ubijajo kot za stavo, pa ne le tuje, tudi svoje. Zavoljo višjih interesov. Vmes se vrti kolesje dalje. Od ranih nog sem poslušal vse tvoje kaprice in modrosti, obojih si ponudil mnogo. In učil sem se, pridno in pošteno delaj, živi in ne laži, ne kradi, ne ubijaj, obnašaj se dostojno, bodi pokončen in ostalo sranje. Vse skupaj pa mi ne pomaga tukaj in sedaj. Tisto naprej mene ne zanima, *capito*, stari? Mislim, kaj bo meni prepričanje, da bom omadeževal ne vem koliko življenj vnaprej, če bom storil to in to, kar ni v skladu s tem in onim? Kdo pravi, da je tema hudičeva zalega? Je mar kdo že dokazal, da so grehi res slabo delo? Ali je resnica med obojim, svetlim in temnim le navidezna, torej laž, ideja, manipulacija?

Od ranih nog, stari, in tega ne pozabim.

Kar spomni se, kako so me nosili še, ko sem bil majhen. Nikdar mi nisi povedal, zakaj je prišel nek kamion ali tovornjak, neka glomazna stvar, skratka, in zbila človeka na tla, da se je zrušil in s tem podrl tudi mene, ki sem varno bedel v trebuhu in čakal na svetlobo dneva. Zakaj? Nihče ni nikdar rekel, da je bilo po moji lastni volji, da se je to zgodilo. Da sem prišel v svoji majhnosti in umazanosti. Bil sem lep in bil sem čist, v srcu, a ne v telesu. Telo pa je hram - slaba slika za čisti tempelj, torej. So dvigovali čaše v mojo čast, izgovarjali moje ime, in kaj imam danes od tega? Jaz te sprašujem, predragi, kaj imam jaz danes od tega? Si ne zaslužim več kot to, da sem pod nadzorom nekih manipulatorjev, ki se kot podgane vlačijo po dezinficiranih kletih, si ga mečejo na roke ob bogve čem (verjetno mačkih, ker vse ostalo bi se še

(TABU)

njim samim verjetno zdelo nagnusno), se tepejo, ližejo, serjejo drug po drugem ... Vandalizem človeštva. Zveri, ki se koljejo med seboj, a ne več z orožjem. To dandanes ni več moderno. Vojne so za prazne ljudi brez domišljije. Uporabiš jezik, je bolj ekonomično. Razviti človek namreč prime za orožje šele, ko je njegovo življenje resno ogroženo. To pomeni, ko obstaja nek vele-medved, ki se iz ljubega dolgčasa ne more izvleči iz svoje situacije drugače kot z višjimi cenami naravnih dobrin. Življenje, tudi moje!, si torej pustil primerjati z nekimi stvarmi. Ne z živim bitjem, ob bok mojemu dragocenemu bitu postavljaš neko neživo stvarstvo. Roka roko umije, kajne? Ja, saj takole preživimo torej. Ampak začuda se nihče ne oglašja dovolj glasno. Raje vsi opletajo z jeziki. Vsem bi jih morali dati prebosti, jim vstaviti pirsinge in vsaj en teden bi bila tišina. Boš rekel, končno dovolj gobcanja? Ne boš! Ker, priznajmo si, ti raje stojiš ob strani in se čudiš. Čemu se čudiš vsak dan? Že vem! Vsemu dobremu v človeku! Temu, kar vsak od nas vidi v drugem. Joj, ampak pozabil sem na eno tvojih večnih modrosti. Če te udari po levem licu, mu nastavi še desno. V tem je ves čar te humanosti. Tega človeškega dostojanstva v človeku. Mar ni to že izgubljeno? Priporočam statistični vzorec stotih posameznikov, upoštevaj geografsko razpršenost, razslojenost in podobne oslarije, potem pa mi, prosim, poročaj, če je mogoče že jutri zvečer, do kakšnih rezultatov si prišel. Prosim in hvala že vnaprej pa lep pozdrav.

(...)

## ZGODBE IZ KOZARCA DRENULJINE MARMELADE

### Loščenje ebenovine

Ko je Greta vstala, si je sleherno jutro zaželela vroč espresso z mehko peno v ne prevroči šalici in s prtičkom poleg srebrne sladkornice. To se je Žafranika že naučila v tistih dveh letih, odkar ji je služila. Drenuljina, malinova in višnjeva marmelada poleg timijanovega medu, vse kupljeno na ljubljanski tržnici pri izbranem trgovcu - na nalepkah marmelad je edino tisti trgovec jamčil, da so drenuljo, maline in višnje nabirale slepe deklice v gozdovih po Sloveniji, izkupiček od prodaje pa je namenjen raziskovalnemu delu na slepoti - ter račja pašeta, uvožena iz Belgije in kupljena v Maxiju, vse to je sleherni dan bogatilo Gretin zajtrk. Žafranika je morala vstati vsak dan že ob pol petih, da je vse pripravila za svojo gospodarico, saj je pred tem počistila še hišo in to je morala storiti zelo tiho. Greto je zbudil že malo glasnejši vzdih v trdi noči. Tako ji je vsaj zatrjevala prvi teden, ko jo je Žafranika poslušala kričati, da ne more spati zaradi njenega smrčanja. Kljub vsem gospodaričinim muham in negodovanju nad vsem, kar je postorila po hiši, je rada delala pri tisti hiši, saj so jo za njene, torej kubanske standarde dobro plačevali, poleg tega pa se je počutila kar koristno.

Živeli so na Prulah. Greta, njen mož Frank, ki je bil vedno zdoma, Žafranika in Mju-mju, rjava čivava brez občutka za realnost. Le Bog je vedel, kaj Frank dejansko počne v življenju in zakaj pride domov le enkrat mesečno, še takrat le za vikend. A prinašal je denar in to je Greti popolnoma zadoščalo. Bila je gospodarica in v tem je neznansko uživala. Lahko je počela, karkoli je želela, ne da bi se morala glede tega prilagajati moževim potrebam. Večkrat je tudi odpotovala, vendar ni svoji služkinji nikdar povedala, zakaj. Kalkuta, Indija, dva tedna me ne bo, je dejala. Če pridem nazaj v smetišče, ti bom zašila gobec in te peljala na kor, kjer boš morala odpeti najslavnejše Puccinijeve arije, je gospa večkrat zagrozila Žafraniki, a vselej le pred odhodom v tujino. Žafranika si je razlagala, da gospa zagotovo potuje kot moževa spremljevalka na njegovih pomembnih poslovnih poteh. Žal česa več od te razlage ni nikdar izvedela.

Žafranika ni nikdar razumela, zakaj je njena gospodarica tako ponosna na svoj naslov. Mi smo na Prulah, modra hiša z grajskimi okni in edina hiša z magnolijo na vrtu, je vpila v telefon, ko je razlagala pot do njihove vile. Hišni zvonec je sprožil poteg dolge vrvi, ki je visela ob vhodnih vratih, v primeru, da bi to zatajilo, si je Gretin arhitekt omislil tudi leva na vratih, uvoženega od elitnega proizvajalca

vratnih trkal, ki je dobavljal kljuke za vhodna vrata ekskluzivno za angleške plemiče. Gostov skorajda ni bilo, kar je Žafraniki povsem ustrezalo. Še svojo gospodarico je komaj razumela, kaj ji naroča. Greta je namreč govorila v pravilni knjižni slovenščini, njeni prijatelji pa so vedno šepetali, kaj želijo od Žafranike, tako da se je vedno osramotila kot popolnoma neuporabna služabnica, ki ne razume besede slovensko. Tudi čistiti je bilo potrebno za nič kaj uglajeno visoko družbo več kot za psom.

– Žafranika, kje hodiš, prekletu nič kubansko? (Gromko je odmeval Gretin glas v tistem sredinem jutru.) – (Ko je prišla v sobo, jo je našla v temi; odgrnila je zavese in, ne da bi pogledala gospo, odložila jutranji pladenj z zajtrkom na nočno omarico. S kotičkom očesa je opazila nekaj zelenega ...) Aaaaa! (Kričala je tako, kot bi videla pošast.) – Pa kaj se dereš, kuzla? (Greta je že delala načrt v glavi, kako jo bo kaznovala za nedopusten izpad.) – Gospa, na obrazu imate zelene stvari, kako se jim reče, kumare?! – Ojej, pozabila sem odstraniti masko. Ježešna! Pa kaj še čakaš, teci pogobico in odstrani to gnusobo z mene! (Ko je to rekla, se ji je že režalo. Življenje res ne more biti dolgočasno, si je mislila.) – Da, takoj. (Žafranika si je mislila, da še dolgo ne bo mogla pozabiti tistega zelenega obraza. Obenem se je nasmihala, kako ponižujoče za gospo, da se prebujata tako umazana v prelepo sončno jutro.) – Poslušaj. (Greta išče Žafranikin pogled, ko ji ta odstranjuje kumare z obraza.) Tega nikar ne vrzi stran. To bo tvoje današnje kosilce. Druge hrane ti ne bomo dali. Si razumela? – Seveda, gospa. (Ko je služkinja izrekla te besede, si je predstavljala, kako bo spet morala pred njenimi očmi pojesti solato iz prekletih kumaric. Pa saj je to vendar bolje od Mju-mjujevih briketov, s katerimi jo je po navadi silila potešiti dnevno lakoto, je sklenila vselej pozitivno naravnana Žafranika.) – Čez kakšno urico bi šla malo v mesto. Franka tudi za vikend ne bo in že danes sem neznansko osamljena! (Greta je to povedala s spevom ranjene volkulje. Žafranika je z gnusom odstranjevala zadnjo napol gnilo kumarico.) – Vam pokličem taksi, gospa? – Nikakor! V soncu se bom lepo sprehodila do mesta. Tako blizu živimo, čeprav se zdi, da smo tako odtujeni od centra, odkar je prekleti župan zaprl center za promet. (Greta je opazila, da Žafranika že želi oditi.) Počakaj, lenoba. Premišljevala sem, da bi bil že skrajni čas, da se zlošči parket po hiši. Žal je z afriškim lesom tako, da ga je potrebno negovati z najboljšim voskom. Ne uvažamo ga iz Pariza kar tako! Ebenovino boš loščila s temle (pokaže majhen kosem vate, ki ga vzame iz Palomine vrečke s kosmi različnih barv) in glej (poseben poudarek in kratek premor), da boš vedno loščila le z belimi kosmi! Nikakor si ne smemo privoščiti barvnih lis na tem izbranem lesu, ki kar poje v lastni lepoti. (Greta je bila tudi privrženka reda in discipline. Svoj dom je rada imela dezinfekcijsko čist. Standard kot v bolnišnicah, je opominjala Žafraniko sleherni dan, ko je s povečevalnim steklom preverjala naključno izbrane predele svojega doma, ali

so čisti, kot se za njen dom spodobi. Nekega dne je bila primorana odsloviti svojo prejšnjo služabnico Klotildo, saj je, nesposobna, kot je bila, kar tri ure pustila ležati prah na njenem iz Indije pripeljanem enoinpolmetrskem kipu Bude, ki je ponosno stal sredi hodnika in - tako je razlagal Frank - blagoslavljal vsakega obiskovalca tiste hiše z uspehom v življenju.) – Seveda, gospa, lahko se zanesete name. Saj vedno upoštevam vaša navodila. (Žafranika to pove skoraj sramežljivo in pri tem gleda v tla.) – Kakorkoli že. Mju-mju mora seveda jesti, zato mu ne pozabi pogreti kosila in danes je dan za njegovo kopel z Evianovo vodo za mehko dlako. Brez tega si ne predstavljam mirnega sprehoda na Mirje z njim. Boš zmogla to postoriti, medtem ko bom odsotna? – Seveda, gospa, storila bom vse, kar ste naročili. (Prekleti pes, si je mislila Žafranika ... Nekega dne mu bom zataknila Evianovo platenko v zadnjico.) – Dobro! Srečna si lahko, da si v naši oskrbi, draga Žafranika. Le kaj bi se zgodilo s teboj, če bi te pustila na tisti ladji v koprskem pristanišču ... (To je bila tabu tema in obe sta vedeli, da roka roko umije. Žafranika ni imela druge, kot da je bila vsaj navidez hvaležna za streho nad glavo v srcu prestolnice podalpske dežele. Seveda je ponoči premišljevala, kako bi spoznala kakšnega bogatega japija, s katerim bi se, noro zaljubljena, poročila in zbežala nekam, kjer bi z njo ravnali vsaj malo bolj človeško, a to so bile sanje. Resničnost je bila vendarle drugačna in s tem je živela iz dneva v dan, priklenjena na Greto in njeno majhno, a fino družino.)

### **Težka bremena**

– Spomnim se počitnic, ko smo se odpravili na Sejše. Zjutraj smo se zbudili z željo po toplih krajih. Včasih si pač človek mora privoščiti počitek. Žafranika je prinesla vroč espresso v posteljo, z mojo Greto sva se fino pocrkljala še ob svežih čokoladnih rogljičih, nato pa smo sedli v avto in Tonček nas je odpeljal na letališče.

Žafranika je bila carinikom žal preveč sumljiva, zato smo jo dali v karanteno za nekaj dni, potem pa naj bi jo pripeljali v prtljažnem prostoru letala. Srečna je bila, saj smo jo zadnjikrat privezali kar na rep letala - letalska družba je imela za tovrstne potnike, željne adrenalina, zelo ugodno ponudbo vozovnic. Z Žafraniko je nato prišel tudi preostanek prtljage, med katero je večina skal. Žafraniko smo namreč učili poslušnosti in samodiscipline s pomočjo terapije "prenašanja težkih bremen" - gospe življenje še ni izučilo, kaj pomeni zares trpeti in biti hvaležen za malenkosti vsakdanjika.

Tonček je navadno ostajal doma. Šoferja na počitnicah nismo potrebovali, je raje doma vrtnaril in opravil še kakšno drugo gospodinjsko opravilo. Pri šestih spalnicah se vedno najde prah, ki ga je treba pobrisati. –

(TABU)

(...)

(TABU)

## SEDEMINŠTIRIDESET DNI PO ...

(...)

### (Tabu)

Michel je hotel teči stran, a tekel je lahko le v mislih. Minevali so dnevi in Isabelle je žalovala. Ves dan v črnem, vso noč v črnem je jokala. Zaprla se je v svoj svet. Ni bilo jedače, ni bilo življenja. Ni bilo pozdravov ne nasmehov ne poljubov. Ničesar. Kot bi je ne bilo več. Kot bi tudi ona umrla. Vendar se Michel ni umaknil, o ne! Stal ji je ob strani, ji nosil vode, gospodinjal, ji stregel in jo ljubkoval, četudi ni marala za to. Vsaj zdelo se mu je tako.

Potem sta se neke noči ljubila. Bil je na seniku, ko je prišla za njim. Topla poletna noč je bila. Avgust. Leto neznano, ker tudi Michelu ni bilo pomembno, katera letnica se piše. Bilo je neko poletje in bilo je Isabellino štetje.

*Sedeminštirideset dni po ... (tabu).*

V tišini se ne bi smelo izgovoriti te besede. V mislih je človek lahko čist, ker ne misli tako hudo, kot se slišijo besede izgovorjene.

Michel je mislil, da ji je zopet do njega. Da ga ne bo zavrnila.

– Oprosti, Michel. Morala sem se potolažiti. Izgubila sva ga. Njega, malo dete, plod najine ljubezni. (To mu bo dejala, ko bo končal v njej. Tako je tudi želela.) –

Bilo je lepše kot prvič. Tudi prvič sta se njuni telesi prežemali na tistem kraju, a tistega večera je bilo drugače. Saj je vselej drugače, če le človek opazi. Občuti. Odpre srce, se scela preda. Nežne besede so kapljale tako lahkotno, kot se plazijo kaplje dežja po steklenih oknih, ko dež ponehuje. Tako potuhnjeno, da človek komaj opazi.

(...)

### **Namesto konca**

Potovala sva po Indiji. Se spomniš, tam v puščavi Thar, daleč stran od civilizacije, kjer brije veter človeka z bičem, okrašenim z ostrim peskom, ko sva ležala pod milim nebom, pokrita le z volneno odejo iz Šimle, takrat si mi rekel, da čutiš mater Zemljo. Takrat sem ti zavidal tisti trenutek. In prvikrat si izrekel tiste nepojmljive besede, pravzaprav izrazil željo, da bi vsak tak trenutek lahko pospravil v skrinjo in ga znova podoživel, ko bi vedel, da naslednjega dne ne bo več. Pa si to lahko storil, ko si vedel, da prihaja dan nič? Dan nič, si rekel, bo tisti dan, ko bom začutil, da me naslednjega dne ne bo več. Si rekel, da te ne bo več, pa sem se režal na ves glas. Groza me je bilo pomisliti pri rosnih triindvajsetih, da te ne bi bilo več, da me ne bi bilo več, da nečesa več ne bi bilo. Takrat smo bili vsi superheroji, premikali smo gore, se smejali politikom v fris, zavračali neumnosti, ki so jih drugi ljudje jemali za samoumevne, absolutne resnice. In kaj imava danes od tega? Jaz nič, ti pa dobro besedo pri Bogu. Naj ti vsaj dobro postelje, če že drugega ne. Eh ja, stari moj, dandanes mi ne bi več zavidal te situacije, v kateri sem se znašel. Kakorkoli človek obrača, pride do enakega sklepa. Zaključim, da je vse skupaj res malo čudno, bizarno, če že ne abstraktno surrealistično. Navsezadnje, človek se počuti precej osamljenega, četudi ga obkroža toliko in toliko ljudi (včasih milijon, včasih desetkrat toliko, včasih le sto - vedno si na koncu sam, le kraji se menjajo). Potem pa je neki guru dejal ... Saj res, to je bilo v tistem ašramu v Jalalabadu, prekleta! Spomnim se njegovega osredotočenega pogleda, njegovih čistih misli in nerazumljivih besed. Pomni mladenič, je rekel počasi, da sem skoraj zehal med čakanjem na naslednjo izrečeno besedo, pomni ta dan, ker se ga boš spominjal v svojih najtežjih trenutkih. Danes si občutil, da si del vsega tega okoli nas. Nekateri pravijo temu veselje, drugi mati Zemlja, tretji vse in nič. Besede niso pomembne. Tega se ne da opisati. Opisljivo je razumljivo le tistemu, ki to občuti. In vsak ima drugačno izkušnjo. To nas dela edinstvene. In ti si edinstven. Vsaka izkušnja življenja te bo okrepila za naslednjo, ki bo še težja. Na koncu boš umrl, za trenutek. In v tistem trenutku boš imel vse in ničesar več. Življenje bo obrnilo novo stran in pisal boš znova, le z drugim pisalom. Nikdar ne pozabi, da je to lahko že danes, ko bosta stopala na vlak.

Ej, stari moj, teh besed sem se spomnil, ko smo te pokopali, in na misel so mi prišle danes. Kaj naj rečem drugega kot to, da so precej slaba tolažba. Nisem moder, nikdar nisem bil kaj prida razsvetljen, ampak vedno sem delal dobro in živel pošteno. Kaj mi to koristi, prijatelj? Nič. Tudi tebi ni nič kaj koristilo. Ampak če je res, kar pravijo glede karme, se mi vse poplača. Enkrat že! Do takrat pa se bomo učili

potrpežljivosti. V tem sva se menda midva medila vsa tista leta najinih neumnih avantur. Naj se ti na tem mestu opravičim. Težko sem živel s tem, z vso krivdo za tvojo nesrečo, ampak kaj hočem sedaj? Verjetno bi mi oprostil. (Si mi že?) Popolnoma naključni momenti, kot če nekdo prdne med seksom, so najboljši, če se človek sproščeno zasmije ob njih. Jih pospravi v kuverto, odpošlje na neznani naslov, z rokom veljavnosti: do konca življenja. Naj se še kdo ob tem zabava. Morda sem tudi sam postal egoist. Kakor da imam pravico potem kritizirati, da se nihče več ne obregne ob drugega, razen ko je čas za pritožbe, kritike, jamranje?! Nikakor pa ne priznam, da sem obupal. Nisem in nikdar ne bom. Tega sem se naučil od tebe, brat moj, hvala ti za to. Ne morem mimo dejstva, da je vsak človek prišel na ta svet s predeterminiranim bojem za preživetje. Če je kdo kriv ali odgovoren za to, da nekomu ni uspelo, to neizpodbitno ni posameznik, temveč družba, ki mu ni vcepila malo več pozitivne energije, malo več življenja, dala upanja za nadaljnja leta, priložnosti za uspeh. Nikakor ne velja teorija dobra misel ustvarja dober dan, ob čemer zavračam tudi novodobne tehnike pristopa k življenju s srcem in dušo, polnima hlinjenega ali umetnega pozitivizma. To je vse manipulacija, s katero se selimo v obdobje popolne pasivne vdanosti v usodo. Kar bo, pa bo. *cydbbá*. Prav s to mislijo sem zapeljal svoje razmišljanje na tirnice vsakdanjega mafijskega pristopa do podjetništva na podlagi preprodaje izdelkov, ki so bodisi padli s tovornjaka, hvala bogu nepoškodovani, na podlagi izkoriščanja ljudi, malih in boga boječih, a delovnih, ki z golimi rokami služijo kruh za svoje velike družine (zavoljo reševanja natalitete, ki tako božjastno upada), in pri vsem tem, konec koncev, nikomur ni mar za sočloveka - po zgledu starih totalitarističnih vladarjev, ki vnovič slačijo svoja odrešeniška oblačila in erotično razkrivajo delček za delčkom hudičeve kože. Pri tem smo vsi vpleteni v to igro. Na vsakodnevni ravni smo bombardirani. Pri tem pa ne smemo izreči na glas besede bomba, ker bi sicer nastal bombni preplah pred terorističnim napadom in s tem se ne gre šaliti, saj lahko pristanemo na kakšnem golem otoku, ki ne pozna ne milosti ne temeljnih človekovih pravic in svoboščin. To me spomni na vprašanje, ki ti ga nisem nikdar uspel zastaviti - zakaj so vsi tako svetohlinsko proti kazni z usmrtnitvijo, če se tako ali tako še prostovoljno podajamo v vnaprej izgubljene vojne? Je ta privolitev kaj drugačna od tistega trenutka, ko se človek odloči moriti? Pa kaj bi nas to sploh obremenjevalo?! Pač smo bombardirani. Saj nimamo več nobene izbire. Levica je desnica, je sredica, je potica. Stari moj, totalno sem najebal, ti povem. Kaj pa ti, ki opazuješ z bolj objektivnega zornega kota, praviš na to? Se ti zdi ta situacija bolj sprejemljiva kot poprej? Joj, sonce je žgalo pesek na plaži v Brightonu. Sprehajala sva se od enega pomola do drugega, pa se čudila tistemu požganemu, ki še vedno trmasto stoji na morju, lovila trenutke v

objektiv stare Leice in se igrala med pisanimi kanuji. Potem pa je bil tam tudi nek šotor, pred katerim so stali majhni tanki in modeli letal. Britanska kraljeva vojska je imela tam rekrutiranje za adrenalina željne nacionaliste, ki bi bili pripravljene umreti za prekleto državo, braniti trenutne interese politikov na mednarodnem parketu (kakor da ni razlog za vse skupaj en velik naftni madež, ki se razliva po zblojenih dušah velikih ljudi tega časa!). Pa kaj bi ti govoril! Dobro veva oba, kako je bilo. Šel si tja, ves napihnen in prevzvišen, odločen da se izkažeš pred svojimi *buddyji*. Si rekel tistemu vojaku, postrizenemu do gole kože, da se javljaš na dolžnost in da bi rad služil svoji deželi. Prav tisti deželi, ki te je potem tudi pokopala, z vsemi častmi, kot je bila dolžna storiti. A nečesa ni naredila - ni te dobro izurila, da bi se znal boriti za svoje življenje. Umrl si pod njeno zastavo, z zvoki njene himne, in kaj ti je dala v zameno? Čast. Dragi moj, to je vse skupaj zelo zgrešeno. Mi, preostali smrtniki, pa smo temu prisostvovali dan za dnem, leto za letom, in se s tem, ker nismo ničesar ukrenili, pasivno tudi strinjali. Kri je torej razlita tudi po naših dlaneh. Nismo čutili, kako so te posiljevali, kako so te mučili, kako so zijali nate kot na zadnjo ničvredno žival, a končno smo ti izkazali vso čast vsaj pri krsti, ki smo ti jo plačali, in postavljenem nagrobniku ... hja, seveda, tudi spominsko sliko imamo vsi nekje v svojem stanovanju, da se te spomnimo, ko gremo mimo. Ej, stari, ti si car. Še zameriti ti ne morem, da se nisi vrnil v enem kosu. A nisi mogel paziti na tisto jebeno mino in stopiti vsaj malo bolj pazljivo? Da bi se vrnil kot človek in ne kot razčlovečen kos mesa? Samo v vednost: odtlej sem vegetarijanec.

(...)